

KMETSKI LIST

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za tnozemstvo letno 50 Din. Inserati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. Placa in tozi se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Mecen pri nočni hranilnici št. 14.194.

Kmet in politika

Pred primeroma kratkim časom se je razvila v velikem delu časopisnega tiska v naši državi dolga, tu in tam precej ostra debata

o kmetški državi

in izvedljivosti ali neizvedljivosti take zamisli. Bili so navdušeni glasovi za in odločni proti. Prav ta debata je pokazala, kako smo na splošnem glede lestvice politične zrelosti še hudo, prav hudo na nizkem.

Značilen, čeprav nevspečen pojav pri razgovorih v dnevnem tisku je njih ostrina, ki seveda nujno izzivlja tudi ostrino pri drugače mislečih. Kljub temu pa vendar sme in mora čitatelj zahtevati neko resnobo in poglobljenost. Kajti časopisni tisk ni namenjen samo trenutni borbi, ampak tudi vsestranski vzgoji, idejni poglobitvi in pa razbistritvi pojmov v krogih svojega čitateljstva.

Zal, da pri nas prav redko srečujemo te vrline. Nasprotno se nam po vseh znakih dozdeva, da je naše politično ozračje hudo mračno, moreče in v nekem pogledu tako neprijetno zastrupljeno, da le redko pronikne v to meglo svetel žarek nepristranskega gledanja in presojevanja. Prav zdaj, ko je češkoslovaški ministerski predsednik dr. Hodža, ki po svojem političnem poreklu in mišljenju izpoveduje kmetško miselnost, v imenu vsega naroda in v interesu vse Češkoslovaške spregovoril tako odločno, modro in možato, da mu to spoštljivo priznava ves civilizirani svet, se z neko bridkostjo v srcu spominjamo izjav tistih naših »politikov« po raznih listih, ki so trdili, da je kmetška država utvara prenapete domišljije in kmet samo čreda, ki jo morajo voditi drugi. In vendar je Češkoslovaška, ki jo domala vsa leta vodijo pristaši kmetške miselnosti, marsikateri drugi državi z daljšo zgodovino in večjim obsegom vzpodbuden vzgled!

Mislimo torej, da ne bo odveč, če prav sedaj skušamo pokazati stališče kmetške mislečega človeka do politike in pa zahteve, ki jih stavi na politiko.

Kmetška misel

v politiki izhaja iz tiste osrednje točke, ki smo jo že ponovno naglašali v našem listu, to je: Brez podcenjevanja drugih stanov, slojev in poklicev je treba nujno priznati, da je kmetško delo temelj in pogoj vsakega drugega dela, razvoja in napredka. To delo je namreč edino, ki brez ozira na izgubo ali dobiček pridobiva kruh ne le kmetu, ampak vsej človeški družbi. Vsi pa vemo, da brez kruha ni mogoče živeti. Kaj bi počela obrt, industrija in druge panoge, ko bi kmet ne prideloval surovin? Kako si je mogoče misliti znanost, vesilni tehnični razvoj in napredek, umetnost in vse veličastne proizvode človeškega duha, če bi kmet s svojim delom ne skrbel za telo, ki je posoda tega duha?

Ta vprašanja dopuščajo samo en odgovor, ki je pri vsakem nepristranskem in razumnem človeku enak, namreč to, da je brez kmeta obstoj človeške družbe — nemogoč.

Iz tega samega pa že tudi nujno sledi spoznanje, da kmet po naravi svojega dela in poklica nikakor ni in ne more biti razredno ekskluziven element. To se pravi — v politiko prenešeno — da kmet in kmetška miselnost nikakor ne pomenita težnje za nadvlado nad drugimi sloji, ampak nasprotno: edini naravni pogoj za njih skupno uspevanje.

To vidimo potrjeno in realizirano vprav na Češkoslovaškem. Čeravno vladajo tam domala vseskozi pristaši kmetške miselnosti, vidimo krasen napredek industrije, opažamo zavidanja vreden razvoj trgovine, je na višku narodna obramba in državna zavest. Po angleški sodbi, ki je menda dovolj nepristranska, je poraba železa na Češkoslovaškem enaka, če ne celo večja kakor v — Italiji! Ali ni to neizpodbiten dokaz, da je ta država vedno pripravljena na vse možnosti in je torej tudi od zunaj ne more presenetiti nobena nenadnost? Ali pa ni taka ugotovitev tudi najlepše priznanje kmetški misli? Kje je tu mogoče iskati sledov o kaki nadvladi kmetškega življa nad drugimi sloji naroda?

Češkoslovaška ima že po svoji zemljepisni legi med vsemi malimi državami morda najbolj občutljiv in kočljiv položaj. Ali so tisti politični vsevedeži pri nas, ki skušajo ideje kmetške države smešiti kot slepilo in mamilo prerazgrete domišljije, kdaj razmišljali o tem, s kolikšno spretnostjo krmarijo češkoslovaški apostoli kmetške misli, ki so hkratu veliki državniki, državni brod mimo vseh nevarnih čerri mednarodnih sporov in zapletljajev? Katera država je bolj temeljito in pametno uredila vprašanje svojega odnosa do sosedov?

Koliko je še takih in podobnih vprašanj, ki bi odgovori nanje bili dosledno samo potrdilo in priznanje kmetški miselnosti in njeni tvorni sili na političnem polju!

Politika skupnih interesov

Velika zmeta, da ne rečemo zlobnost je tedaj, če kdo skuša podtikati kmetški miselnosti namene in cilje, ki jih v njej ni. Kmet ne zahteva od politike nič drugega kakor to, kar zahteva priroda od njega: delavno stvarnost. Kmetški človek odklanja pri nas državno-pravne spore, ker se žaveda, da je to državo zavestno pomagal graditi z lastno krvjo. Mesto njih želi tako ureditev, ki bi v največji meri služila skupnosti. Pač pa hoče izboljšanje in ponostavljenje uprave ter pričakuje od mož, ki jim je poveril vodstvo, da bodo to njegovo zahtevo prelili v dejansko resničnost.

Enako odklanja kmetški človek verska trenja. Vera mu je sveta. Ker pa ceni svojo, spoštuje tudi čustva drugoverca. Zato smatra in

povsod naglašja, da ta vprašanja ne spadajo v politično dnevno borbo, ampak v svetišča in tiste ustanove, ki jih narod v ta namen z velikimi žrtvami vzdržuje. Mislimo, da ni človeka, ki bi mogel navesti kak pameten ugovor proti takemu gledanju in pojmovanju.

Pač pa vidi kmetško misleči človek v politiki borbo za uresničenje, uveljavljanje in obrambo skupnih interesov. Med temi je v prvi vrsti gospodarsko vprašanje. Iz vseh govorov v parlamentu, kjer pretresajo sedaj poslanci postavke državnega proračuna, se svetlika kakor rdeča nit — gospodarski problem. Kdo pa bo tako nespameten in bo trdil, da je to samo kmetško vprašanje? Ne, to je vprašanje vsega naroda, posebej kmetško je le v toliko, v kolikor ga drugi sloji v svojem okviru ne morejo in ne bodo mogli rešiti, dokler ni rešeno pri kmetu!

Sele z rešitvijo gospodarskega vprašanja bo dana možnost za načevanje drugih. Kakšno spričevalo nam daje gradnja naših cest? Koliko je Italija zgradila cest, koliko Nemčija v tem času, ko mi obupujemo nad nekaj kilometri? In to v krajih, ki so narodno-gospodarsko važni in narodno-obrambno pomembni! Kako se razvija češkoslovaška industrija, kako se pa naša?

Proč torej s slepivitvijo samega sebe in proč z medsebojnim zastrupljanjem! Naša zahteva ni klje po razredni borbi in tudi ne po kakem romantičnem slogaštvu! To, kar z vso odločnostjo zahtevamo, za kar se bomo borili in kar mora kenčno zmagati, je zahteva po realnem delu, kakršnega nam kažejo vsi veliki glasniki kmetške miselnosti! Pri nas so padli za to mučeniki, narodu in državi bo v blagor, če bomo znali čitati z mučeniško krvjo napisane cporoke in sprejeti dediščino, ki nam je namenjena.

Umaknjena uredba

Na soglasne zahteve tiskarnarjev in knjigarjev iz vse države je na nedavni anketi v Beogradu prosvetni minister izjavil, da za zdaj uredbu o državni tiskarni umakne.

Ta uredba je zagotavljala državni tiskarni monopol za tiskanje šolskih knjig in še razne druge ugodnosti, s čimer bi postala ta ustanova in država, kot njena lastnica, izključno gospodarsko-pridobitno podjetje. Tiskarska obrt bi bila s tem občutno prizadeta, zlasti pri nas.

Zeleli bi samo, da uredba o taki ali podobni obliki, kakršno je imela doslej, ne bi nikdar več vznemirjala javnosti. Dovolj je že skušnje z monopolizacijo šolskih zvezkov, ki so slabši in dražji mimo nekdanjih iz zasebnih podjetij. Mislimo, da plačujemo dovolj drugih davkov in nam v taki obliki res ni treba nalagati novih. Saj to ni zasebna zadeva posameznih skupin, ampak važno gospodarsko vprašanje, na katerem smo zainteresirani vsi.

Notranje suženjstvo

Pred našimi očmi se razvija boj, ki ga po vsebini ciljev in ogromni množici prizadetega članstva doslej še ni bilo. Pravična razdelitev dohodkov dela, razglasitev naravnih virov bogastva in zaslužka za skupno narodno last tvori bistveno poglavje tega boja. Gotovo je, da bo ta boj končan tako, kakor zaslužijo žrtve, ki na vseh krajih zemlje trpe in umirajo. Njegovo trajanje in ostrina pa je odvisna od tega, kdo mu je v narodu ali državi nasprotnik.

Baš najbližji vzgled potrjuje naše prepričanje, ki smo ga že tolikrat oznanjali in podčrtavali. Da namreč nobena sila ni toliko močna, da bi za vedno pirtisnila k tlom ljudstvo, ki hrepeni po kruhu in svobodi. Avstrija, ki je nekaj let sem na stanovski podlagi upravljana katoliška država, se danes cepi v svoji notranjosti v tiste sestavine, ki so jih s krvjo proletarcev poskušali zatreti in zakriti. Nasilje ima vedno senco, ki mu sledi v stopnji. Vedno je nekdo za njim, ki vzdigne glas in zahteva zadoščenje. Tudi ga vedno dobi. Avstrijsko katolištvo, ki je vzelo svobodo delavstvu, se potaplja v morju tistih, katerim je zaukazalo molk, pokorščino in brezgovorno poslušnost. Ravno to katolištvo se skuša zdaj rešiti pred kaznijo, oznanja delav-

stvu svobodo, ga kliče k pravični udeležbi na vladi in z gorečo besedo priznava njegovo državotvornost.

Čas, kako razjedaš nasilja in nasilnike!

Podobni dogodki imajo podobne vzroke in posledice. V verigi enih in drugih se vedno in vedno odkrivajo železni zakoni pravične nature. Njene sile so nebrzdane, dokler jim človeška roka ne pokaže potov in jih ne usmeri v tok, ki ustvarja kakor je preje razdiral. Ljudje med seboj so prav tako potrebni modre ureditve in usmerjenja. Sicer bo močnejši iskal nebrzdanih užitkov in neomejenega bogastva ob izsušenih telesih tistih, ki dobrine ustvarjajo.

Dve sta poglavitni dobrini: svoboda duha in kruh. Najpravičnejše razmerje bi poznalo enako udeležbo vseh pri obojem. Najkrivičnejše razmerje bi poznalo svobodo in kruh v rokah redkih posameznikov, suženjstvo in pomanjkanje kruha pri pretežni večini naroda. Ti prvi še niso vkljenili sonca v svoje grabežljive roke, toda v vsem drugem so posedli kraljestvo obeh svetov.

Ob to kraljestvo zdaj butajo valovi nestrpnosti, po njem segajo onemogle roke obubožanih narodov. Skoraj vseh narodov.

Zadružno zavarovanje zoper požarno škodo

V zadnjem času se je med ljudstvom na deželji začelo veliko zanimanje za zadružno zavarovanje zoper škodo pri požaru. Zato ni prav nič čudno, da se je ob stvar obregnil zadnji Domoljub, glasilo zvezanih kmetov in pravi takole: ker imamo trdnih, poštenih in vestnih domačih zavarovalnic (mislil je gotovo na Feniksa), ki so zgrajene na načelih, ki veljajo po vsem svetu. Za edino zdravo podlago pametnemu zavarovalstvu je treba pojav požarne samopomoči (zadružne zavarovalnice) odločno odkloniti.

Kot preprostemu kmetu se mi zdi, da so gospodje okrog Domoljuba prav blizu tistega studenca, kamor se stekajo težki milijoni zavarovalnega denarja.

Sedaj pa se vprašajmo, zakaj nismo zadovoljni z današnjim požarnim zavarovanjem. Vsi vemo, kako težke milijone plačujemo za premije požarnim zavarovalnicam in kako malo škode one izplačujejo nazaj. Torej kam gre naš denar?

Ako čitamo poročila, ali bilance zavarovalnih družb, naj navedem samo eno, ki poudarja, da je domača, vidimo iz poročila za predlansko leto, da je imela zavarovanih 5.000.000.000 ali pet milijard dinarjev vrednosti. Izplačala pa je le 5.000.000 ali 5 milijonov dinarjev požarne škode.

Ce računamo, da so bile zavarovalne premije ali enote, ki so jih zavarovanci plačali povprečno po 5 odstotkov, dobimo ogromno število 25 milijonov dinarjev.

Res je, da se zidajo palače in nabira rezerve. Toda vprašanje je, ali imamo od tega res prav vsi zavarovanci kako korist. Po mojih pojmih bi bilo vse bolj gospodarsko, ako bi se požarne premije znižale in bi vsak svoje gospodarstvo zboljšal. Saj je vendar to tudi narodno premoženje.

Zelo čudno izgleda slučaj, da se med dvema, od katerih enega obišče požar, drugega pa ščiti Sv. Florijan, tretji vleče dobroto. Zakaj bi se po zavarovalnicah ne izplačalo povzročeno škodo, kakor je zavarovana, ali pa premije le za resnično škodo. V tem slučaju bi si vsak zavarovaneec popravil svojo palačo ne pa delal tujih.

Zelo čudno je tudi, če se čisto katoliška zavarovalnica zveže v kartel s kako judovsko, ali celo mohamedansko. Kje je tu verski čut? No, denar izgleda vse razlike.

Še nekaj bi omenil mimogrede o naših gasilskih društvih, ki so v najbližji zvezi s požarnim zavarovanjem.

S kakšnim veseljem se člani žrtvujejo za gasilsko službo in tudi zavarovanci z veseljem žrtvujejo za gasilna društva bodisi v denarju, s kulukom pri zidanju gasilskih domov ali kjerkoli. Ti-ti pa, ki kasirajo milijone, dajo le malo, čeprav bi se spodobilo, da bi gasilstvo vzdrževali. Kako vse drugačen bi bil pomen gasilskih društev, če bi se postavilo zadružno požarno zavarovanje! Sploherni gasilec bi se zavedal v slučaju ognja da se dela škoda tudi njemu. Vedel bi da bo čim večja škoda tudi njegova škoda, odnosno čim več bo rešil, da bo rešil sam sebi.

Težko sem se odločil napisati teh par vrstic, ker so nekateri gospodje zelo občutljivi.

Ali vseeno je potrebno pogledati, kam gre do naši trdi žulji in kaj z njimi delajo. Zato se mi zdi, da je vredno tudi o tem razmišljati.

Križnar Tomaž, kmet.

Diktator in cesar

Angleški listi poročajo, da namerava Mussolini povabiti nekdanjega abesinskega cesarja Haile Selasija, naj podpiše izjavo, da odstopa Abesinijo Italiji. Zato bi ga Mussolini postavil na čelo večjega abesinskega ozemlja, seveda pod poveljstvom italijanskega podkralja. Njegov položaj bi bil enak položaju indijskih knezov. Uradnega koraka pri Hailu Selasiju v tej zadevi sicer še ni bilo, vendar pa ga pričakujejo vsak čas. V zvezi s tem je baje tudi obisk bivšega abesinskega cesarja pri zunanjem ministru Halifaxu. Morda pa to še ni zadnje dejanje abesinske tragedije?

Orožje v samostanu

V starodavnem in slavnem samostanu Neamtz na Moldavskem v Romuniji so orožniki zaradi sumljivih in pogostih zunanjih obiskov izvedli natančno preiskavo, ki je dovedla do presenetljivih odkritij. Skoraj v vseh celicah samostana so našli na orožje, v arhivu pa na zanimivo korespondenco z vodstvom razpuščene »Železne garde« ter na razne tajne letake, ki jih je izdal Codreanu. Razen meniha Antohija, ki je

najbolj kompromitiran, so orožniki aretirali še nekatere druge menihe ter gozdarja Popa, ki je vzdrževal zveze med vodstvom »Železne garde« in samostanom. Vsi so bili takoj izročeni vojaškemu sodišču.

Zanimivo odkritje je v romunskih političnih krogih vzbudilo seveda precej ugibanj in vsakovrstnih namigavanj.

Podpore zadrugam

Kmetijsko ministrstvo bo od 1. aprila tega leta dalje podeljevalo podpore izključno samo produktivnim zadrugam, ker za druge sploh ne bo imelo proračunskih sredstev. Za odobravanje podpor proizvajalnim zadrugam pa bo na podlagi čl. 107 točka 3 zakona o gospodarskih zadrugah izdan pravilnik, v katerem bodo obseženi za podeljevanje podpor tem zadrugam pogoji, ki se jih bo ministrstvo držalo. Vse zadruge in ostale kmetijske organizacije se na to opozarjajo. Ponovno se tudi objavlja, da ministrstvo v bodoče ne bo rešilo nobene prošnje za podporo, če ne bo na njej poročila in predloga kraljevske banske uprave. Zato naj nobena organizacija ne vlaga prošnje drugače kakor po uradni poti, ker bodo sicer trud in stroški za- stonj.

Tako opozorilo je objavilo samo kmetijsko ministrstvo in ga sedaj tudi mi sporočamo prizadetim krogom v razmišljanje in ravnanje.

Pavelićevci v Ameriki

Beograjska »Samouprava« poroča pred kratkim o delovanju Pavelićevih »ustašev« v Zedinjenih državah. Glavna njihova organizacija so »Hrvatski domobranci«. Izdajajo tudi celo vrsto hrvatskih listov; na Novo leto so izdali tudi velik koledar. Zadnje čase razpošiljajo redakcijam ameriških angleških listov tudi redne okrožnice v angleščini. V njih po svoje poročajo o ciljih Pavelićevih politike in o političnih dogodkih v Jugoslaviji. Poleg tega imajo v zakupu šest radijskih postaj, na katerih določene ure govore razni predstavniki pavelićevcev hrvatskim izseljencem širom Zedinjenih držav. Redno prirejajo tudi velike shode.

Po poročilu istega lista se je tem ljudem posrečilo pridobiti že skoraj vso hrvatsko duhovščino v Zedinjenih državah. Sedaj se pripravljajo, da prevzamejo v svoje roke vodstvo največje hrvatske izseljeniške organizacije Hrvatsko bratsko zajednico, kjer imajo že številne svoje agente. Zbrali so tudi velik fond, iz katerega bodo finansirali celo vrsto deputacij, ki bodo obiskale razne evropske prestolnice in tam poskušale propagirati idejo samostojne Hrvatske.

Zalostna slika po 20 letih, dvakrat žalostna po krutih skušnjah v preteklosti. Le zakaj se Slovani ne moremo iz zgodovine ničesar naučiti?

Sladkor donša državi nad 600.000.000 din

Na podlagi statistike jugoslovanskih sladkornih tovarn se je potrošnja sladkorja v naši državi v lanskem letu znatno zvišala. Dočim so l. 1936. sladkorne tvornice prodale samo 7150 vagonov sladkorja (v najslabših letih krize celo samo 6000), so prodale lani 7900 vagonov. Potrošnja sladkorja na glavo prebivalca se je zvišala na 5 in pol kilograma. Sladkorja v kockah se je potrošilo 40%, kristalnega sladkorja pa 60%. Ker znaša državna trošarina na sladkor v kockah din 8'05 od kilograma, na kristalni sladkor pa din 7'50, je dobila lani država od sladkorne trošarine okoli 610 milijonov din, dočim v l. 1936. samo 552 milijonov din. Obremenitev prebivalstva s trošarino na sladkor je torej prav zelo občutna, tembolj, ker plačuje to trošarino tudi najbolj revno prebivalstvo. Zeleti bi bilo zato, da bi se ta trošarina vendar enkrat znižala in potem bi se znižali tudi državni izdatki za zatiranje tihotapstva saharina.

Doma in drugod

Položaj Narodne banke

V svojem letnem poročilu za leto 1937. slika Narodna banka naš gospodarski položaj v splošnem takole:

Naše narodno gospodarstvo je imelo lani zelo povoljno konjunkturo. Vse panoge gospodarske delavnosti so napredovale, posebno pa zunanja trgovina, ki je pokazala rekordni sufit. Naravno je, da je bil devizni položaj zaradi tega zelo okrepljen. Tečaj državnih obveznic so nadalje znatno narasli tako v državi kot v inozemstvu. Okrepitev državnega kredita v državi in v inozemstvu priča o urejenih državnih finančnih in ravnotežju državnega proračuna. Državni dohodki kažejo nadaljnje povečanje, ki je v glavnem rezultat večje gospodarske delavnosti.

Industrializacija države se izvaja v vse večji meri, državna iniciativa na gospodarskem polju ima za rezultat vse večjo neodvisnost našega gospodarstva od inozemstva.

Ze drugo zelo rodovitno leto je imelo za posledico dvig kupne moči našega kmeta in dvig rentabilnosti kmetijskega dela, kar je za našo pretežno kmetijsko državo velikega pomena.

Denarni trg, na katerem so najvažnejši činitelji državni denarni zavodi, je okrepljen v veliki meri ne samo z znatnim dvigom hranilnih vlog in povečanjem obtoka bankovcev zaradi nakupovanja deviz, ampak tudi posebno z definitivno ureditvijo vprašanja kmetijskih dolgov. Zasebno bankarstvo se zaradi tega nahaja v boljšem položaju.

Dvig splošnega nivoja cen se more vsekakor obeležiti kot dovoljen faktor za narodno gospodarstvo, čeprav postavlja neovirani dvig cen, posebno na drobno, problem draginje in dvig državnih izdatkov.

Kakor je videti, je to poročilo precej rožnato pobarvano, vsaj glede Slovenije. Kako je s temi slavnimi »dobrimi letinami« pri nas, o tem smo že v »Kmetiskem listu« večkrat poročali. Kakšen pa je položaj na kmetih, o tem nam pričajo govori raznih slovenskih, pa tudi srbskih in hrvatskih poslancev pri proračunski debati. Če samo v školjeloškem okraju grozi več kot 100 kmetom boben, potem nas ne more o lepih gospodarskih izgleh za sedanost in bližnjo bodočnost prepričati nobeno olepševanje.

Mi bi pač sami želeli, da bi naš gospodarski položaj šel kvišku, a ne navzdol. Ljubše nam je eno samo, skromno, pa uspešno dejanje, kakor cel niz napihnjenih govoranc, ki vzbujajo samo nejevoljo, a ne prinašajo narodu nobene koristi.

Narodna skupščina

Proračunska razprava je trajala pretekli teden skoro noč in dan. Na dnevnem redu so bili proračuni posameznih ministrstev. Razpravljalo se je o ministrstvih za kmetijstvo, notranjih del, vojske in mornarice, železnice ter pošte in telegrafa.

Pri ministrstvu notranjih del je bilo posebno veliko govornikov prijavljenih. Opozicijski poslanci so kritizirali politiko notranjega ministra g. dr. Korošca in omenili vse važnejše dogodke, ki so se pripetili v preteklem letu v zvezi z ministrstvom notranjih zadev. Mnogo se je govorilo o dogodkih za časa konkordatske borbe, o postopanju političnih oblasti v Sloveniji in drugod.

Pri notranjem ministrstvu so govorili med drugimi tudi poslanec

Albin Koman

V petek dopoldne je pričela razprava o proračunu ministrstva vojske. Pri tej razpravi se je dogodil v skupščini incident, zaradi katerega je bila seja prekinjena za več ur.

Ze v finančnem odboru je pri proračunu ministrstva vojske in mornarice izrekel zelo ostro kritiko nar. posl. Miloš Rašević. Za raz-

pravo v plenumu je napovedal še ostrejšo kritiko.

Ko ga je pretekli petek predsednik skupščine pozval na govornico, Miloša Raševića ni bilo v skupščini. Vsem se je čudno zdelo, kako da Raševića ni na sejo. Po skupščinskih hodnikih so se jele širiti najrazličnejše vesti.

Poslanca Raševića so zaslišali predsednik skupščine in vsi šefi poslanskih klubov. Rašević

† Miha Čop

V petek, dne 3. t. m. zvečer je na Jesenicah smrt pretrgala nit življenja upravniku carinarice Mihi Čopu.

Pokonjik je bil rojen l. 1888. na Blejski Dobravi. Po gimnaziji je študiral pravo na Dunaju in v Pragi, ob izbruhu balkanske vojne pa je l. 1912. odšel v Črno goro, kjer je kot prostovoljec vstopil v armado. V bitki pri Tarabošu je bil ranjen. Bil je odlikovan in se je vrnil po okrevanju v domovino. Kmalu je odpotoval v Beograd, kjer je nadaljeval svoje študije.

Med svetovno vojno je moral prestopiti vse gorje političnih preganjancev, ob prevratu pa je bil takoj v službi svobodne domovine. In potem na Koroškem! Povsod med prvimi, povsod narodnjak dela in junak dejanja. Nič čudnega tedaj, da so ga poznali po vsej domovini in spoštovali v njem kremenitega in plemenitega človeka.

Doma se je poleg poklicnega dela posvetil zlasti alpinistiki, smučarstvu in delu pri Sokolu. Zavratna bolezen — rak v grlu — je končno pokončila to vroče življenje. Miha Čop je legel v rodni Gorenjski v grob, pesem o njem pa poje in bo pela še dolgo, dolgo v junaški Črni gori, spomin nanj bo živel v sreih vseh, ki so imeli kdaj priliko spoznati tega res velikega človeka.

Slava spominu junaka Mihe Čopa!

Užalosteni in bridko prizadeti rodbini naše toplo sožalje!

jim je potrdil, da je bil res napaden in da so mu bili res odvzeti neki važni dokumenti.

Po razgovoru s poslancem Raševićem je predsednik ponovno otvoril sejo in prvi je dobil besedo nar. poslanec dr. Janko Baričević, kot predsednik posl. kluba, ki mu Rašević pripada.

Dr. Janko Baričević je natanko popisal ves dogodek, kakor ga je predkazal na sestanku poslanec Rašević. Za Baričevićem je dobil besedo notranji minister g. dr. Korošec. V svojem govoru je rekel, da je takoj odredil preiskavo o celi stvari in da mu je podrejena policijska oblast že sporočila izid preiskave. Beograjska policija, da je ugotovila, da se posl. Raševiću tam, kjer sam trdi, ni ničesar zgodilo. Policijsko poročilo navaja priče, ki so videli posl. Raševića blizu njegovega doma, ko je šel mirno po cesti proti skupščini.

Notranji minister je naprosil predsednika nar. skupščine, naj ves slučaj takoj izroči mini-

stru pravde, ki naj odredi sodno preiskavo. Kajti izjava posl. Raševića je v popolnem protislovju s poročilom beograjske policije in je možna pri tem slučaju mistifikacija.

Seja je bila nato zaključena in se je nadaljevala zvečer ob šestih. Kot prvi je dobil besedo poslanec Rašević.

Za njim so govorili še nekateri drugi poslanci, nakar je povzel besedo minister vojske g. Lj. Marič.

Minister vojske je odločno odbil vse napade, ki jih je iznesel posl. Rašević, in izjavil, da bo za vse trditve poslanca tožil radi obrekovanja.

Proračun ministrstva vojske je bil nato sprejet z vsemi glasovi razen treh. Proti so glasovali Voja Lazič in dva poslanci z liste dr. Mačka.

Uradno tolmačenje k uredbi o likvidaciji kmetijskih dolgov

Pravkar je bilo objavljeno v »Službenih novinah« uradno tolmačenje, ki v glavnem obsega tale pojasnila:

O priliki ugotavljanja, ali ima dolжник svojstvo kmeta v smislu člena 2. uredbe, se ne vzamejo v poštev nobeni drugi dohodki kakor obdavčeni dohodki. Kot obdavčeni dohodki pa se smatrajo tudi obdavčeni dohodki iz inozemstva.

K prvemu odstavku 3. člena uredbe pravi avtentično tolmačenje naslednje: V primeru kadar obstoji glede kmečke obveznosti več solidarno obvezanih glavnih dolžnikov, od katerih so nekateri kmetje v smislu uredbe, drugi pa ne, uživajo olajšave po uredbi samo oni od teh dolžnikov, ki so kmetje po uredbi.

Privilegirana agrarna banka ni dolžna sprejeti terjatev denarnih zavodov, glede katerih glavni dolжник ni kmet, porok pa je kmet v smislu uredbe, preden denarni zavod ne dokaže, da se dolična terjatev ne da izterjati od glavnega dolžnika, ki ni kmet.

K členu 5. uredbe, ki vsebuje olajšave za one kmete, katerih posestvo presega 50 hektarjev orne zemlje, pravi tolmačenje naslednje: Dolžniki iz člena 5. uredbe morajo izpolnjevati vse pogoje za kmeta iz člena 2. uredbe, razen pogoja, da posestvo ne presega 50 hektarjev orne zemlje. Takim dolžnikom se izdajajo potrdila o svojstvu kmeta po obrazcu iz člena 9. pravilnika s pripombo, da posestvo presega 50 hektarjev orne zemlje.

Glede znižanja dolgov v znesku nad 25.000 din določa končno tole: Kadar se po 1. odstavku člena 24. uredbe zaradi določanja odstotka znižanja ceni odnošaj med dolgovi in imovinskim stanjem posameznega dolžnika, se vzamejo v poštev vsi dolgovi doličnega kmeta, ki so obstojali 25. septembra 1936, ne glede na to, ali jih obsega uredba ali ne. V znesku skupnega nezmanjšanega dolga v smislu 2. odstavka čl. 24. (ki se lahko zniža do 50 odstotkov, če neznižani dolg presega 50 odstotkov imovine dolžnika) pa se vštejejo samo oni dolgovi kmeta, ki so obseženi s predpisi uredbe. Pod tem skupnim dolgovanjem je razumeti stanje dolga na dan 26. septembra 1936.

Novo zdravilo

Etienne Sergent iz Pasteurjevega zavoda v Alžiru (Afrika) je odkril nov serum proti škorpionovemu piku. Po nekaterih afriških pokrajinah žive tako strupeni škorpionji, da je njih pik smrtonosen.

Po dolgotrajnih poskusih se je končno Sergentu posrečilo sestaviti novo zdravilo v obliki seruma. Preizkusil ga je na 33 osebah, ki so bile v obupnem stanju in že popolnoma zapisane smrti; od teh je 26 bolnikov popolnoma ozdravelo.

Kmetje, obrtniki in podeželski delavci! Zahtevajte v vsakem gostilniškem lokalu, kamor zahajate in dajte zaščitka, „Kmetiski list“!

Kaj se godi po svetu

Češkoslovaška odločnost

V svojem nedavnem govoru je kancelar Hitler med drugim tudi izjavil, da smatra današnja Nemčija za svojo dolžnost, zaščititi tudi one Nemce v drugih državah, ki si z lastno močjo ne morejo zagotoviti pravic splošne človečanske politične in svetovno nazorske svobode.

V kolikor naj bi ta opomin veljal Češkoslovaški, kjer živi znatna nemška narodna manj-

Novi angleški zunanji minister lord Halifax bo skušal zbarantati »priateljski« sporazum med Anglijo in Italijo na eni ter Anglijo in Nemčijo na drugi strani. Kdo bo plačal ceho za likof, to je zdaj vprašanje.

šina, je nanj odgovoril češkoslovaški ministrski predsednik na način in s poudarkom, ki je vreden velikega državnika. Med drugim je dr. Hodža dejal:

»Domovina nemškega prebivalstva naše države (namreč Češkoslovaške) je v češkoslovaški republiki in je zaradi tega naloga te in izključno te države od prvega dne njene obnove, da svoje odnose do tega prebivalstva uredi tako, da bo to prebivalstvo samo spoznalo večno resnico, da je njegova večna domovina Češkoslovaška.

Iz lastne volje in na podlagi svoje suverenosti smo z ustavnim zakonom ustvarili red, ki odgovarja vsem obveznostim, ki smo jih prevzeli z manjšinskimi pogodbami.«

V nadaljnjem svojem govoru je podčrtal dr. Hodža voljo Češkoslovaške za mir in sporazum med narodi ter h koncu izjavil:

»Vztrajali in branili smo se tisoč let in se nismo bali ter se ne bojimo tudi danes, prepričani, da smo po srcu in duši vsi Čehoslovaki narod, ki se zaveda potrebe sodelovanja. Hočemo sodelovati z vsemi, ki hočejo mir in pomirjenje, odklanjamo pa vsako nasilno vmešavanje.«

Možati nastop ministra dr. Hodže je vzbudil po vsej Evropi mnogo iskrenega odobravanja. Angleški listi izjavljajo, da zasluži dr. Hodža priznanje vsega miroljubnega sveta. Ves francoski tisk odobrava Hodžev nastop in smatra njegove izjave za najprimernejši odgovor na razne grožnje zadnje dobe. Podobno se izražajo tudi švicarski in tudi avstrijski listi.

V Avstriji

prehajajo narodni socialisti v zakonito borbo. Notranji minister Seyss-Inquart je na sestanku zaupnikov v Lincu napovedal popolno izenačenje narodnih socialistov s člani patriotske fronte. Obnovljen bo nemški Turnerbund, osnovana bo posebna nacistična »ljudska pomoč« in vsaka prireditelj narodnih socialistov bo uživala podporo oblasti. — Pri tej priliki je pozval narodno-socialistično mladino, naj vstopa v vojsko, da postane tudi ta sestavni del nemške skupnosti.

Na Dunaju so narodni socialisti priredili demonstracije proti Schuschniggu, z nasprotno strani pa kmalu za temi demonstracije proti nacionalnim socialistom. Vse kaže, da preživlja Avstrija s svojim nedavnim sporazumom z Nemčijo, oziroma zaradi njega težke čase in bo minilo še dokaj časa, preden se bodo razmere umirile in toliko izčistile, da ne bo nevarnosti kakih večjih pretresljajev.

Med Anglijo in Italijo

kljub odhodu bivšega zunanjega ministra Edena še ni pravega sporazuma. Angleški poslanik v Rimu, lord Parth, je že prejel podrobna navodila za pogajanja. Gre v glavnem za sedem točk, ki se tičejo italijanskega nastopa v Afriki, v kolikor smatra Anglija, da so s tem ogroženi njeni tamkajšnji kolonialni interesi, in pa za enakopravnost obeh držav v Sredozemskem morju. Hkratu pa je angleška vlada priznala italijansko aneksijo Abesinije in italijansko vlado kot dejansko abesinsko vlado.

V Španiji

zbira general Franco že več dni svoje čete v raznih odsekih madridske fronte.

Pred kratkim ponoči so francovci srdito bombardirali Madrid. Bombardiranje je povzročilo strašno razdejanje in je bilo seveda tudi precej smrtnih žrtev.

Zaradi vedno hujšega pritiska francovcev na Madrid in Teruel se je republikanska vlada

Nekaj obtožencev iz moskovskega procesa. — Od zgoraj navzdol so: Jagoda, Buharin, Rikov, Rakovski in Krestinski.

odločila za novo ojačenje svojih sil. Odredila je mobilizacijo nadaljnjih letnikov, s čimer se bo njena vojska povečala na 800 tisoč mož.

V Rusiji

se je pred tednom dni pričel velik političen proces proti dolgi vrsti samih visokih dostojanstvenikov. Vmes so bivši ljudski komisarji, diplomatje, zdravniki in sploh vodilne osebnosti ruskega političnega življenja pod boljševiškim režimom.

Proces je po poročilih, kolikor jih prihaja, podoben vsem prejšnjim. Vsi so obtoženi trockizma, sabotaje, vohunstva in več ali manj veleizdajniških poskusov, pa seveda tudi borbe proti Stalinovemu režimu.

Pravo ozadje teh procesov je težko preso-

diti, ker nam niso znane zakulisne borbe, ki so se morale vsekakor vršiti, preden je prišlo do takega obračunavanja. Prizori so podobni prejšnjim. Državni tožilec silovito obtožuje, obtoženci skesano priznavajo in skušajo kvečjemu še valiti krivdo drug na drugega. Zanimivo je, da Papanin, ki je s svojo znanstveno ekspedicijo pravkar komaj ušel smrti, brzojavno zahteva za vse obtožence smrtno kazen. Sodba bo verjetno ostra in podobna dosedanjim. Tako se bo samo ponovila stara resnica, da se zver revolucije končno zaduši v lastni krvi.

† Gabriele d'Annunzio

Dne 1. t. m. je umrl predsednik italijanske akademije znanosti in umetnosti in italijanski pesnik in pisatelj d'Annunzio.

Kot pesnika in pisatelja ga bo ocenila literarna zgodovina, ki mu bo brez dvoma priznala, kar je na njem velikega, odstranila pa vse, kar je napravila iz njega bučna reklama. Vprašanje, če je bil d'Annunzio umetnik in celo velik umetnik, je precej kočljivo in odgovarjajo nanj močno različno. Zdi se nam, da bo v nekaj desetletjih mogoč miren in nepristranski odgovor, ki bo postavil vse v pravo luč. Uvrstil bo d'Annunzijeve dela po njih vrednosti, pač pa bo priznal zasluge pisateljeve za obogatitev italijanskega jezika in izpopolnitev sloga.

Še bolj pa zlasti nas zanima pokojnikovo politično delo. Na tem polju smo imeli v njem silnega nasprotnika. Saj je d'Annunzio organiziral in izvedel pohod, oziroma polet na Reko, ki je to čisto hrvaško luko in naravno izhodišče na Jadran za ves severozapadni del Jugoslavije, iztrgal naši državi.

Dobil je naslov Snežniškega vojvode, v naša srca pa je tudi vtisnil nase trajen in neizbrisen spomin.

D'Annunzio je dosegel starost 75 let, umrl je pa za možgansko kapjo. Pokopan je bil na državne stroške in z velikimi slovesnostmi. Domovina, ki ji je storil mnogo uslug, mu je te v življenju in ob smrti priznala.

Na Daljnem vzhodu

traja vojna dalje, vendar se zdi, da vse japonske zmage temu narodu niso prinesle zaželjenih sadov. Bile so pač predrage in narod vedno z večjo težavo in nejevoljo prenaša strahotne žrtve.

Da bi ohranila vajeti v svojih rokah, napoveduje japonska vlada pod predsedstvom kneza Konoe ukinitve ustave. Proti temu se bore vse demokratske sile, ker vidijo v tem koraku začetek za uvedbo fašizma. Na tozadevna vprašanja raznih govornikov v japonskem parlamentu je knez Konoe odvrnil, da japonska vlada ne namerava uvesti fašizma niti po laškem niti po nemškem vzoru, vendar s to izjavo ni pregnal nezadovoljstva, ki je zavladalo in se še vedno širi.

Kmetska mladina

Sv. Bolfenk pri Središču

Preteklo nedeljo, ko se je naš griček kopal v prijaznem pomladanskem soncu, je popoldne še bolj oživel ob posetu mladine, ki se je iz okoliških vasi zbrala na njem, da v gostoljubni hiši tovariša Zadravca prisostvuje 8. rednemu občnemu zboru Društva kmetijskih fantov in deklet, kjer mladina polaga račune o storjenem delu v preteklem in snuje načrte za delo v bodočem letu.

Občni zbor je vodil predsednik tov. Tomažič, ki je uvodoma lepo govoril o smislu in ciljih mladinske organizacije na vasi. Po otvoritvi zborovanja je s prisrčnimi pozdravi na navzoče člane, posebej še mlade nove člane in delegata pododbora, nato pa je še v predsedniškem poročilu orisal društveno delo preteklega leta in ovire in težkoče, preko katerih je moralo iti društvo, da je izvedlo toliko obširen načrt, kakor je bilo razvidno iz sledečih podrobnih poročil tajnika, blagajnika, načelnikov posameznih odsekov in nadzornikov. Bilo je 9 rednih in ena izredna odborova seja, 7 članskih sestankov, večje število sestankov posameznih odsekov: ženskega, dramskega, strokovno-gospodarskega, smučarskega in kolesarskega, 4 javna predavanja, Gubčeva proslava, 2 gledališki predstavi z 1 gostovanjem, 3 izleti, kmetijski tabor s povorko in srečolovom, tekma koscev, kolesarska dirka, sadna razstava in družabni večer.

Delegat ptujskega pododbora tov. Juri Cestnik je po iskrenem tovariškem pozdravu in čestitkah društvu na lepih uspehih opozoril na važnost storjenega dela in pozival k vztrajnosti.

Pri volitvah je bil na predloge članstva z navdušenim odobravanjem z vzklikom izvoljen sledeči odbor: Joško Tomažič, predsednik; Albin Zabavnik, podpredsednik; Micika Zorjan, podpredsednica in načelnica ženskega odseka; Ivan Štampar, tajnik; Jože Mlinarič, taj. namestnik; Matija Čurin, blagajnik; načelniki odsekov: Branko Zabavnik za dramskega, Zdravko Zabavnik za kolesarskega, Peter Puklavec za smučarskega. Odbornice: Micika Zabavnik, Franciška Štampar, Ivana Čurin in Vida Zadravec. Namestniki: Karl Dečko, Lojzika Lukman, Mimika Mavrič in Anton Čurin. Nadzornika: Franjo Puklavec in Franc Šnajdar. Sledila je izvolitev delegatov na občni zbor Zveze in Pododbora, ter je bila določena članarina din 5.— letno za redne in podporne člane.

Z živim zanimanjem vseh prisotnih smo postavili obširen in pester delovni načrt za delo v bodoči sezoni. Po iskrenem prijateljskem kramljanju smo se razhajali vedrih obrazov, s katerih je odsevala zadovoljnost nad storjenim delom in odločna vztrajnost, po našem pozdravu: »V slogi in delu vstajamo!«

Sadjarska in vrtnarska podružnica priredi

v nedeljo, dne 13. t. m. popoldne v šoli predavanje o sadjarstvu in sadjarjevih opravilih na spomlad, ki ga bo imel gosp. Jakob Znidarič, ter vse sadjarje k udeležbi vabimo.

Sledi potem ob pol 3. uri istotam predavanje o zemljiški knjigi, ki ga ima g. dr. Milan Šijanec iz Ormoža, na katerega vabimo vse brez razlike.

Mirna peč

Društvo kmetijskih fantov in deklet iz Muhabera je v nedeljo 27. februarja igralo v Prečni veseloigro Cv. Golarja »Dve nevesti«. Igra je gmotno in moralno popolnoma uspela.

Prireditve se je udeležilo tudi naše društvo, čeprav imamo krog in krog sebe polno nasprotnikov, med temi zlasti nekoga, ki nam nedeljo za nedeljo prerokuje, da nas bo pokosila kosa. Mi se teh groženj ne bojimo in tudi ne ljudi, ki se zbirajo v znani leseni dvorani. Izbrali smo si cilj, ki ga oni nimajo in ne morejo ali morda celo ne smejo imeti. Za ta cilj se borimo in ne odjenjamo prej, dokler ga ne bomo popolnoma dosegli. Naše delo je pošteno, naši nameni so jasni, naša borba pa odkrita, zato nas ni nikogar in ničesar strah!

V nedeljo 13. t. m. bomo slavili spet nov

Mlatič

„Slovenskemu Gospodarcu“

»Slovenski Gospodar« me sprašuje, kako je z zadevo podpor našemu listu, ki jih je baje dala Kmetijska družba v letu 1936. Na prvo vprašanje mu nismo odgovorili, ker smo hoteli zvedeti, odkod je »Slovenski Gospodar« to znanje črpal. V zadnji številki pa je že bolj jasen in navaja podatke iz nekega anonimnega letaka, ki ga razširja neki »prijatelj« Kmetijske družbe. V pomirjenju »Slov. Gospodarju« naj bo povedano, da je vsebina tega letaka, v kolikor se tiče podpor našemu listu s strani Kmetijske družbe taka, da se bo posrečilo prisu letaka dati priliko njegove trditve dokazati na drugem mestu. Gotovo bo tudi g. urednik, ki je tudi organiziran, za tako bogu dopadajoče delo moral dati odgovor na sodni dan. Naša krščanska dolžnost je, da ga obvarujemo večnega pogubljenja, ker tudi na sodni dan ne bo mogel dokazati, da je takšne vesti razširjal iz čiste krščanske ljubezni, niti da pri znani slovenski »flovšiji« in maščevalnosti anonimni letaki že predstavljajo neoporečen dokaz za resnico neke trditve.

Na drugi strani pa prav ponižno naprošam tudi jaz s svoje strani slavnatega kolego, da naj nam pove svoje račune in vsoto »podpor«, ki jih dobiva letno od onih, ki jih na svojem hrbtu nosi, katere gredo baje v milijone.

No in če smo že pri vprašanju podpor ter je »Slov. Gospodar« tako vnet zagovornik načela, da se morajo vse slične zadeve javno razčistiti in dognati čista resnica, mu svetujemo, da namesto vprašanja podpor našemu listu, ki ni hvaležno polje za takšna razglabljanja, raje obravnava vprašanje ogromnih podpor, ki jih je dobila vaša desna roka g. mariborski podžupan Zebot od g. P. Živkovića. Kolikor se spomnimo, to zadevo »Slov. Gospodar« svojim bralcem še

uspeh svojega organizacijskega dela. Ustanovili bomo Društvo kmetijskih fantov in deklet. Pri delu nas bodre besede samega gospoda notranjega ministra, ki je nekoč dejal: »Kdo bo branil plitkcam po zraku letati in ribicam po vodi plavati?« Kakor ptice in ribe, hočemo svobodo tudi mi.

Gotna vas pri Novem mestu

Tukajšnje Društvo kmetijskih fantov in deklet bo imelo v nedeljo 13. marca t. l. 7. redni občni zbor v prostorih tovariša Matka s pričetkom ob 2. uri popoldne. Na njem bomo obravnavali delovanje in uspehe v preteklem poslovnem letu ter si obenem sestavili načrt za bodoče poslovanje naše kmetско-mladinske organizacije. Na občni zbor vabimo tudi starejše može in žene, da bodo videli naša stremljenja po prosvetni in vzgojni izpopolnitvi!

Veliki Obrež

Drugi redni letni občni zbor našega Društva kmetijskih fantov in deklet se bo vršil v nedeljo dne 13. marca t. l. ob eni popoldne v gasilskem domu v Vel. Obrežu. Dnevni red je običajen. Vse člane in članice vljudno vabimo!

ni pojasnil, čeprav mu to ne bi bilo težko, saj so znane njegove ozke zveze s prizadetim gospodom. Ni namreč krščansko, če se javnost nameroma pušča v negotovosti, kakor tudi ni krščansko, če se razširjajo anonimne trditve. Mogoče pa glede podpor g. podžupanu ni najti primerne zagovora? Potem je seveda bolj krščansko molčati in javnosti prepustiti sodbo, kot pa zagovarjati nekaj, kar se zagovarjati ne da.

G nokvaciencih

»Narodni val«, glasilo dr. V. Radića, sina pokojnega voditelja hrvatskih kmetov Stjepana Radića, prinaša o pokvarjeni gospodi izpod peresa kmeta Simona Opačka tole nepobitno, dasi za naše razmere malo žgočo resnico:

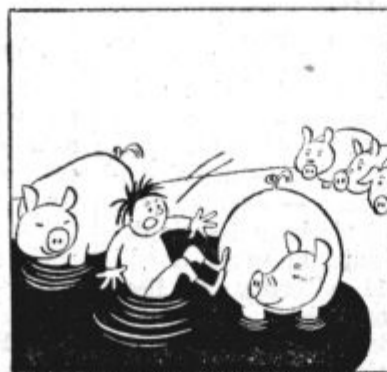
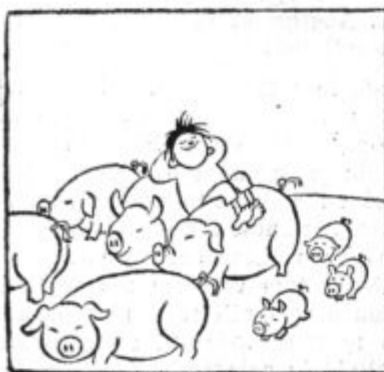
»Ko so pokvarjeni tipi, pokvarjeni ljudje videli slogo hrvatskih kmetov pri petomajskih volitvah, so skočili na noge, prišli iz svojih vrtov in se vrinili v hrvatske ljudske vrste. Postali so najbolj glasni in s svojo lokavostjo pridobili prva mesta v organizaciji HSS. Pri tem pa se niso v svojem mišljenju prav nič spremenili in mečejo danes trnje in polena na pota, ki jih je krčil pokojni voditelj hrvatskih kmetov Stjepan Radić.«

Kaj pravite, kmetje, smo si li Slovenci v tem pogledu kaj na boljšem? Oorostite — jaz mislim, da ne!

Mobilizacija

Naš bivši sodelavec Janez Kalan napoveduje, kakor sem informiran, celi Evropi črno vojsko. Strašna črna vojska bo naperjena proti »boljševikom«. Ko bodo ti pokončani pa se bo spravil Janez Kalan baje nad skrahirane politike in sam Bog ve, kdo vse še pride pod njegov krvavi meč. V mobilizacijskem planu vojskovodja pravi:

»Prebrati moraš knjizico, da vidiš, zakaj velikega se gre. Vsak mesec boš daroval v ta namen en dinar, kar je v primeri z visokim

ciljem malo. Kdor more dati več, ima večje zasluge. Bolj nujne in koristne stvari ne morete podpirati. To je danes bolj potrebno, kakor cerkve zidati. Ta armada se bo zbirala po vsem svetu, na Slovenskem naj se pa začne!

V ta namen se izdaja tudi list. Zaenkrat le v francoskem in nemškem jeziku, da se lahko bere po širnem svetu. Kaj pa slovenskega? — Nič!... Nismo si upali. A oglasili so se goreči prijatelji in rekli: »Dajte nam tudi slovenskega! — Dobro, zakaj pa ne, če ga hočete imeti?! In tako je sklep storjen, da v prihodnjem letu prične izhajati tudi v slovenskem in hrvaškem jeziku skupaj. Zakaj tako? Zato, ker smo Slovenci in Hrvati del naše države, ki moramo s skupnimi močmi čuvati in braniti. Saj smo videli, kaj so pravoslavci počeli v boju zoper konkordat. Nezaslišano! Pri vsem tem strašnem nasprotovanju smo pa mi med seboj popolnoma razdvojeni. Vera nas združuje, ampak politika nas razdružuje. Saj Hrvatje zaradi politike še na naš evharistični kongres niso prišli. To veliko zevajočo rano moramo skušati zaceliti, s čim, če ne napovemo vragu črno vojsko!«

Med seboj se mlatijo narcej

»Gorenjec«, uradno glasilo kranjskega dekana, se silno razburja in peni nad ubogimi krščanskimi socialisti, katere vodi proti volji nekaterih frakarjev v ognju preskušeni bivši minister soc. politike g. Joža Gostinčar iz Vižmarjev. V obupanem »Gorenjcu« stoji zapisano:

»Če je to JSZ vseeno, ni več krščanska, ni več slovenska in nima več mesta med katoliškim slovenskim narodom. Krinko z obraza! Vse

naše katoliško delavstvo pa naj ve, da zanj ni več prostora v nji!«

Ata narod pa so dodali:

»Istočasno, ko je dekan Škrbec to napisal v »Gorenjcu«, pa so se vršile na Jesenicah, kjer komandira »Zvezo združenega delavstva« kaplan Križman, volitve delavskih zaupnikov. In pri teh volitvah so dobili socialistični delavci 1609 glasov, nacionalni delavci 828, Jugoslov. strokovna zveza 719, Križmanova »Zveza združenega delavstva« pa samo 275 glasov!«

Pomislite, kmetje — kako skromno je odmerjena hvaležnost tega objokanega sveta!

Žalostno obujanje spominov

»Domoljub«, generalni reprezentant Brodarjeve kmečke (ne kmetske) zveze, ki ga izdaja Katoliško tiskovno društvo za nižje, t. j. »kmečke« sloje, piše o neki »kmečki« oheceti, katero je vodil neki g. Matevž Škerbec, sledeče:

»Ono nedeljo popoldne je bila v Kranju ne navadna gostilja, in obenem vesel odmev znanih šenčurskih dogodkov. G. dekan Matija Škrbec je namreč poročil v Kranju g. Vinka Kosa, posestnika v Voklem pri Šenčurju z gđ. Marijo Šorn, hčerko posestnika v Prebačevem pri Kranju. Nevestina priča je bil g. Janez Brodar, bivši narodni poslanec, ženinova priča pa g. J. Loboda iz Dola. Kakor je iz imen razvidno, so bili vsi tako g. dekan kakor tudi ženin in nevesta z obema pričama zaprti ob znanih šenčurskih dogodkih; nevesta je okusila sicer le kranjske zapore, vsi drugi pa so trpeli v belgrajski »Glavnači«. Na gostijo so bili povabljeni vsi bivši »zločinci« šenčurskih dogodkov. Amen!

× Slovenske knjige 1. številka je pravkar izšla in jo uprava v Kamniku te dni razpošilja naročnikom. Vsestransko zanimiva vsebina obsega med drugim povest »Obraz v oknu« pisateljice Jožeta Kranjca, črtico A. Milkoviča »Sedmi otrok« in mnogo drugega. Revijo toplo priporočamo. Kdor se zanima zanj, naj piše po prospektu upravi Slovenske knjige v Kamniku, ki mu ga bo poslala takoj in brezplačno.

× Na peti iz Radeč v Prnovšah se je pod Starim gradom smrtno ponesrečil 72letni upokojenec Kranjske industrijske družbe Matija Poplar, po rodu iz Sorice na Gorenjskem. Po 41letnem službovanju je stopil v pokoj in je

hotel mir na stara leta uživati pri svoji omoženi hčeri Ani v Prnovšah. Na potu ga je dohitela smrt. Na strmini mu je spodrsnilo in so ga drugi dan ljudje našli vsega razbitega in potolčenega, mrtvega pod strmino ob poti.

× Na Vrhnikih se je v gozdu, kjer ima lov v zakupu vrhniški industrijec Ivan Megušar, ujela v past za kune, ki jo je nastavil lovski čuvaj Ivan Cankar, 35 kilogramov težka volkulja. Zver je prej raztrgala tam okrog nekaj psov in tudi nekaj zverjadi. Takega lovskega plena ne pomnijo na Vrhnikih že celih 40 let.

× V Dobrovcih pri Hočah je prevrnil nase enoletni Tonček, sinko posestnika Avguština Petra, krožnik vrele juhe, pri čemer se je tako opekel, da je čez nekaj dni umrl.

× V Morju pri Framu se je zaradi nesrečne ljubezni obesil tesarski pomočnik Karel Koren. Bil je s svojo izvoljenko dogovorjen za sestanek, ker pa dekleta ni bilo, si je 23letni fant izbral smrt za zvestejšo družico.

× Blizu postaje Bistrica pri Limbušu so delavci našli na progi 10 kg težak zavoj saharina in ga oddali v prometni pisarni. Kmalu se je zglasil neki možki in vprašal po zavitku. Prometnik je zahteval, da se neznanec legitimira, kar pa ni storil, marveč je pobegnil. Zato so zavitek odprli in v njem našli 10 kg saharina. Carinske oblasti so uvedle preiskavo.

× Odkup Prešernove rojstne hiše. Šole, ki zbirajo med učenci v gorjuj namen prispevke, naj v poročilih banski upravi navedejo tudi te podatke: 1. število učencev, 2. vsota prispevkov vseh učencev, 3. vsota prispevkov ostalih darovalcev, 4. skupna vsota vseh prispevkov. Vsi ti podatki so nujno potrebni, ker bo po zaključitvi zbirke izšlo poročilo, ki ga bodo dobile vse šole in ki bo vsebovalo omenjene štiri podatke.

× V Kranjski gori je prvo sokolsko okrevališče »Petřovo« kmalu po otvoritvi tako zaslovelo, da ima od dne do dne več gostov in prijateljev. Zdaj je v tem krasnem domu 31 nemških gostov iz Frankfurta ob Meni in dom je zaenkrat zaseden.

× Nove luksuzne vžigalice. Kakor posnemamo iz poročila finančnega ministra, je po sprejetju uredbe o takсах na vžigalnice uporaba nežigosanih vžigalnikov padla, medtem ko narašča potrošnja vžigalice. Sklenjeno je, da se da v promet nov tip luksuznih vžigalic s ceno 1 din za škaltico.

Domači dogodki

× V Zagorci pri Mirni peči je pred kratkim na veke zatisnil oči zaveden kmetski pristaš, posestnik Alojzij Bartolj. Ko je šel v nedeljo 27. pr. m. v cerkev, se je grede precej ogrel, v hladni cerkvi pa se je prehladil in si nakopal pljučnico. Še prej kakor v enem tednu je bil mrtev. Zapušča žalujočo vdovo in nepreskrbljene otroke, ki obupno jokajo za blagim očetom. Pokojnika ohranimo v najlepšem spominu, žaljočim izražamo svoje toplo sočutje.

V evropskem vrtincu

(Nadaljevanje)

Pod razpršeno svetlobo, ki skozi stara okna pada na lesene klopi, prevlečene z zelenim blagom, se može z neupogljivo mirnostjo igrati parlamentarno igro, otroško igro, ki je smešna, a ne hudobna. Ta igra obstoja v tem, da stavljajo vprašanja vladi, ki enako vestno sodeluje v tej igri po svojih ministrih, kateri se spretno izmikajo odgovorom.

»Ali smem vprašati spoštovanega lorda admiralitete, kaj misli ukreniti, da se popravijo neudobne mornariške viseče postelje na torpedovkah Njegovega Veličanstva?«

»Vlada Njegovega Veličanstva, ki budno skrbi za blagor naših mornarjev, pazljivo proučuje to vprašanje in bo dala svoj odgovor v najkrajšem času.«

»Ali smem vprašati spoštovanega državnega tajnika za zunanje zadeve, kaj je bilo ukrenjeno za zaščito zakonitih pravic britskih trgovcev v Afganistanu?«

»Vlada Njegovega Veličanstva, ki si prizadeva, kako bi zagotovila mir in varnost na svetu, in pri tem ne zanemara interesov britske zunanje trgovine, posveča vso svojo pozornost vprašanju, ki ga je sprožil spoštovani poslanec okraja X, in bo sporočila svoje odločbe, kakor hitro se ji bo to zdelo potrebno.«

Tako se nadaljuje po cele ure, a poslanci se niti najmanj ne vznemirjajo niti ne pokažejo,

da se zavedajo komedije, ki jo drugi uganjajo z njimi. Včasih vlada pove tudi svoje mnenje, toda samo, kadar se ji tako zahoče. Nikjer na svetu se »nesporne pravice parlamenta« tako ne izigravajo kakor v Westminsteru, zibelki parlamentarizma.

Ponovno oboroževanje Velike Britanije je sijajen primer krepkega in popolnega prezira, ki ga v resnici kramarji kažejo nasproti volji »suverena naroda«. Ako bi kdaj to vprašanje iznesli pred zakonodajno telo, bi se Velika Britanija nikoli ponovno ne oborožila. Izza sklepa premirja je britski narod ves omamljen od pacifizma (miroljubja). Veruje namreč, da ni vredno človeka, da bi umiral »za kralja in domovino«, da so si vojno izmislili samo machiavelistični fabrikantje topov, da se je vse spremenilo, ker Društvo narodov varuje mir, in da je prava budalost, kupovati topove, s katerimi ne bo nihče nikoli streljal. Ali naj spomnimo na ono sramotno prisego oksfordskih študentov (vseučiliščnikov univerze v Oxfordu) — najbolj reakcionarne univerze na svetu — da nikdar in pod nobenim pogojem ne bodo branili svoje domovine? O priliki glasovanja, ki so ga izvedli leta 1935, je glasovalo 11 milijonov 500 tisoč državljanov za mir in za razorožitev, kar pomeni vsekakor uvaževanja vredno število v državi, ki šteje 45 milijonov prebivalcev.

Resnični upravitelji imperija skraja niso

neprijazno gledali na to pacifistično kampanjo in propagando. Nesporno so bili prepametni, da bi verjeli v Društvo narodov, bilo pa je v interesu njihovih ciljev, da podpirajo ideal Društva narodov.

V ženevski ustanovi so videli dobro sredstvo za krepitev imperija, ki jim je bilo zagotovljeno zaradi večine v skupščini Društva narodov. To večino so jim zagotovili dominionj in pa narodi, ki so imeli z Anglijo zavezniške ali finančne zveze. Društvo narodov kot orodje konservativizma je postalo oporišče angleškega imperializma. Omogočalo je celo prihranke pri oboroževanju, kar je prišlo posebno prav tistim varnim državljanom na angleških otokih, ki niso prijatelji razsipnosti. Na žalost pa je Društvo narodov doživelo strahoten polom, ki je potegnil za seboj tudi ugled najbolj gorečih privržencev. Anglija, ki se je pre zgodaj razorožila, je začela doživljati diplomatske poraze in žalitve.

Zaradi tega so morali Angleži spet spremeniti svojo politiko. To potrebo pa je čutilo samo nekaj dalekovidnih ljudi. Množica spremembe ni doumela in je še danes ne razume. Dan, ko je Anglija sklenila, da se ponovno oboroži, je padel neposredno pred novembrske volitve 1935. Ljudje pa, ki so šli v volilno borbo pod Baldwinovo zastavo, niso v tem volilcem nič omenili. Morda mnogi izmed njih niti sami niso dosti vedeli o tem. Po ničemer tedaj ni bilo mogoče slutiti, kako se Baldwin pripravlja, da bo za oborožitev izdal težke milijarde. Kadar pa so ga spravili

× V februarju je protituberkulozni dinar dosegel kosmato vsoto 373.024 din, ki je namenjena za zgradbo azila jetičnim bolnikom. Vsem darovalcem izven stanovanjske akcije, ki so prispevali za azilski sklad, se Protituberkulozna liga v Mariboru iskreno zahvaljuje.

× Rudnik Stanovsko pri Poljčanah se mora še vedno boriti z materialnimi težkočami. Ker je rudniška uprava delavcem zopet ostala dve mesečni mezdi na dolgu, so rudarji pričeli stavkati. Vodijo se pogajanja.

× V Trbovljah so nedavno v eni sami noči bili izvršeni trije vlomi. Vlomilci so si privoščili in obiskali mesarja Plevčaka, kolarskega mojstra Drnovška in Povšetov vinotoč. Pri Plevčaku so odnesli več komadov moške obleke, vredne 1000 din. Drnovšku so tatovi odnesli nekaj kolarskega orodja, ki so ga orožniki našli v stanovanju mesarja Plevčaka. Očitno je, da so vlomilci orodje pozabili na kraju drugega vloma. V Povšetovem vinotoču so si privoščili jedačo in pijačo in odnesli nekaj cigaret. Vse kaže, da gre za tatinsko tolpo, ki je prišla iz drugih krajev po plen v Trbovlje. — Kaj res že tudi vlomilska konjunktura peša, da so se pajdaši zatekli v Trbovlje?

× Izvoz živine iz naše države je letos hudo nazadoval. Letos smo v januarju izvozili samo 2403 glave živine, medtem ko smo jih lani 8698.

× V Novem Sadu sedi v preiskovalnem zaporu tamkajšnjega okrožnega sodišča že 6 mesecev neki Miloš Stojanović, ki ga obtožujejo, da je poneveril nad en milijon državnega denarja. Mož ves ta čas še ni spregovoril nobene besede. No, takole za milijonček bi še marsikdo rad molčal po pol leta in tudi več, ali ne?

× V ljutomerski okolici kmetje zaradi stiske prav pridno, a pogosto še pod ceno prodajajo raznim prekupčevalcem lepe hraste, po katerih je veliko povpraševanje. Ta dragoceni lesni zaklad gre večinoma v tujino, mastni dobički pa v žepu tujcev in mešetarjev, kmet sam pa ostane še večji siromak kakor prej. Kričeči primeri nujno kličejo po gospodarski pomoči, a hkratu tudi po gospodarski izobrazbi naših kmetijskih plasti.

× Iz Ladje pri Medvodah je doma bivši mlekar Jožef O., ki se je prelevil v pretkanega pustolovca. V Zagrebu so ga oblasti prijele in izročile ljubljanski policiji. Sleparil je zlasti ženske in izvabljal od njih denar, kar po 10.000, kadar je šlo gladko. Na sodišču bodo Jožetu od-

merili nagrado, dekleta pa so morala spoznati, da kupljena ljubezen nima teka.

× Iz Logarovec pri Križevcih je šel po ozki brvi čez rokav Ščavnice 73letni posestnik Matija Stanjko. Brv se mu je udrla in mož je v meter globoki vodi utonil. Našli so ga dan po nesreči pod tenko skorjo ledu.

× V sarajevskem predmestju Že 6 tednov spi žena nekega železniškega uslužbenca. Prebudi se le na vsak tretji dan. Več zdravnikov jo je že preiskalo, a se še ni moglo o njenem stanju ustvariti prave sodbe. Vsi sosede so seveda prepričani, da je mlada žena začarana.

× Prvi poveljnik našega vojaštva v Bosni in Hercegovini, podmaršal Teodor Bekič, je v visoki starosti 80 let te dni umrl v Zagrebu, kjer je v pokoju preživel jesen svojega življenja. Pokojnik je bil že kot avstrijski oficir iskren jugoslovanski rodoljub, po prevratu pa je vstopil v jugoslovansko vojaško službo in je bil imenovan za armijskega komandanta Bosne in Hercegovine.

× Cena jaje je pri nas sedaj nad svetovno pariteto, zato je seveda izvoz prenehal, le nekaj malega še izvažamo v Švico.

× V Dobrunjski župniji se menda vedno bolj širi moralna pokvarjenost. To vsaj slišijo župljani skoraj sleherno nedeljo v cerkvi. V resnici sega ta pokvarjenost že tako daleč, da se župljani pri pridigah glasno smejejo ter da se mnogi prihajajo samo zabavat v cerkev k pridigam, maši pa ne prisostvujejo. Očitki o moralni pokvarjenosti pa padajo navadno le na župljane, ki jim sicer ne more nihče očitati kakršnekoli nespodobnosti, a ki se nočejo udeleževati v raznih krščanskih društvih. Ob neki pri-

FRANC SMOLEJ, slovenske kmetске grude sin, vztrajen in žilav Gorenjec, ki je poneseł čast slovenskega imena v mednarodni športni svet. V tekmah za svetovno smučarsko prvenstvo v Lahtiju na Finskem je zasedel v teku na 18 in 50 km drugo mesto najboljšega tekmovalca Srednje Evrope. — K takemu uspehu iskreno čestitamo!

v zagato, je predsednik vlade odgovarjal vedno enako:

- >Imejte zaupanje vame!<
- >Dobro, toda kako je mogoče...<
- >Imejte zaupanje vame!<

Angleži, ki sovražijo sisteme, ne marajo niti načrtov niti sporedov. Ljubša so jim gesla. Tole >Imejte zaupanje vame!< je bilo nenadkriljivo. Ko je imel pred seboj pet let vladanja, a brez najmanjšega spoštovanja javnega mnenja — je Baldwin izvojeval zakon o intenzivnem oboroževanju Anglije.

>Zakaj niste o tem govorili pred volitvami?< ga je vprašal razjarjen laburist pred nabito polnim parlamentom.

>Ker v tem primeru ne bi dobili večine,< je s ciničnim mirom odvrnil predsednik vlade.

Nikdar niti v nobeni totalitarni državi ni bilo bolj brezobzirno pogaženo načelo demokracije.

Ko se je Anglija jela oboroževati, se je Francija opogumila. Vendar ji vse to vojno orožje še nikakor ne bo zagotovilo angleške pomoči. Kdo bo namreč upravljal te nove bojne stroje? Moderna vojna zahteva zelo izvežbane armade, angleški narod pa še vedno prezira vojsko.

Od prebivalcev na evropski celini se Angleži razlikujejo tudi po tem, da vedno rajši za domovino žrtvujejo zlato kakor svojo kri. Že v srednjem veku so rajši druge podkurili v boj,

sami pa so se polastili zemlje, ki je ostala brez vladarja. Odtlej je poznala Anglija samo najemniško vojsko in je financirala najrazličnejše zveze narodov. Šele leta 1914. je morala pod silo razmer mobilizirati svojo mladino. Toda celo takrat, ko se je pojavila angleška vojska na evropski celini, je v glavnem obstojala iz nižjih ljudskih plasti, medtem ko so uglednejši angleški sloji prezirali te čete. Znano je, kako so Angleži v začetku 19. stoletja prezirljivo mislili o Nelsonovih mornarjih in Wellinghtonovih vojakih. Bolj ko te junake so cenili pretkane diplomate, ki so s svojim zlatom podkurili vso Evropo proti Franciji.

V britanski zgodovini ni bilo vojne, kakršna je bila ona v letu 1914. Za Angleže je bila to strašna nesreča, odvratna pustolovščina, ki so jo vsi sovražili zaradi tega, ker so vsi mobilizirani državljani izgubili svoje »dostojanstvo« in so štiri leta z najtežjo muko prenašali izgubo svojih svetih pravic svobode. Njih odpor proti splošni brambni dolžnosti, ki je bila izglasovana 1916. leta, torej dve leti po izbruhu vojne, je bil tako velik in soglasen, da se je Anglija takoj po končani vojni spet vrnila k zakonu o rekrutaciji iz leta 1872., ki je še danes v veljavi.

Danes tvorita angleško vojsko dva značilna dela: Domača krajevna vojska, ki šteje 140.000 ljudi, kateri morajo služiti samo 15 dni na leto. Zajamčeno jim je, da jim ne bo treba nikdar služiti zunaj mej Anglije. Drugi del je redna vojska 300.000 oseb (z rezervami vred), ki varuje

PRI KAŠLJU
in
HRIPAVOSTI

Tussipect
„Beiersdorf“

okusno sredstvo
proti kašlju. —
Dobiva se v vseh
lekarneh.

Velika steklenica
Din 40.—
Mala steklenica
Din 25.—

Odobr. Min. soc. pol. i nar. zdr. S. Br. 2685321. X. 1937

liki so bili obdolženi, da so razbili šipe oken župnišča, pozneje se je pa izkazalo, da jih je razbil najboljši prijatelj župnišča.

× V Rušah je z odlokom banske uprave razpuščeno delavsko prosvetno društvo »Vzajemnost«. Sresko načelstvo Maribor desni breg je zapečatilo društvene prostore. Kot vzrok razpusta se navaja dopisovanje društva z našimi begunci v Španiji. Ob razpustu so člani peli in vzklikali tako, da je orožništvo nekatero prijavitilo sreskemu načelstvu.

× V Mariboru je bila pred malim kazenskim senatom obsojena tekstilna delavka Elza Bach na 3 leta strogega zapore, ker je pred časom ukradla starinarju Puklu v gotovini, hranilnih knjižicah in zadolžnicah skupno din 248 tisoč, njen pomagač pri tem poslu, tekstilni delavec Ivan Podjavoršek je pa dobil 2 leti strogega zapore in 3letno izgubo častnih pravic za pokoro.

× Pri Sv. Martinu pri Vurbergu je zgorelo gospodarsko poslopje posestniku Gregorju Tolplaku. Požar je zanetil iz neprevidnosti brez-

imperij. V Indiji, na primer, šteje redna vojska vsega 57.900 ljudi — torej v deželi, ki ima 320 milijonov prebivalcev! Ostale kolonije, s 100 milijoni domačega prebivalstva, varuje — 33.000 vojakov! Sama Velika Britanija ima na svojem ozemlju samo 113.000 vojakov. Po teh številkah bi sodili, da je angleška sila, ki bi prišla v poštev za prevoz v Evropo, še mnogo slabša kakor leta 1914.

Noben angleški politik ne more izreči besedi »brambna dolžnost«, ne da bi si nakopal jezo vsega javnega mnenja. V takem položaju, iz katerega ni izhoda, se vlada na vse načine trudi, kako bi privabila mlade ljudi v vojsko. Prosto-voljcev pa se kljub temu priglašja vedno manj, toda tudi po kakovosti so slabši ko tisti izza dobe »razoroževanja«. Ta složnost in odpor proti vojaški službi bo čez nekaj let onemogočil Veliki Britaniji, da bi ohranila vsaj najpotrebnejše garnizije za mirno dobo. To je toliko resnejši pojav, ker nastaja v državi, ki ima 2 milijona brezposelnih in kjer imajo vojaki razne ugodnosti, kakršnih nimajo vojaki v nobeni drugi evropski državi. Rekruti dobivajo po 150 din plače na teden, kakor hitro pa se povzpno do kake šarže, dvakrat toliko. Vsako leto imajo plačan enomesečni dopust, prosto pa imajo vsako sredo popoldne in v nedeljo ves dan. Stanujejo v udobnih vojašnicah, ki spominjajo na provincialne klube, manevre pa imajo po travnikih okrog Aldershola, ki so prava športna igrišča.

(Konec prihodnjic).

poselni berač, ki je vrgel v seno še tleč čik. Posestnik trpi zaradi tega 15.000 din škode.

× V Krujaji blizu Sombora je hlapec Schäfer ubil svojo bogato gospodinjjo, posestnico Ano Smitovo, ki je bila vdova. Po zločinu je še pobral denar, kolikor ga je našel, in pobegnil. Denar je zapravil, nato pa se je Schäfer v neki bližnji vasi v gozdu obesil.

Največji most na svetu

Nemci grade čez reko Elbo most, ki bo visok 177 m. Most bo imel dve nadstropji. Prvo bo za železniški promet, drugo za promet z vozovi in avtomobili. Most bo tako visok, da bodo pod njim lahko pluli tudi največji oceanski parniki. Ta most bo največji na svetu.

Vrednost denarja

Finančno ministrstvo objavlja za mesec marec naslednje uradne tečaje: 1 napoleon dor 298'50 din, 1 zlata turška lira 339'70, 1 angleški funt 238, 1 ameriški dolar 42'76, 1 kanadski dolar 42'56, 1 nemška marka 14'50, 1 poljski zlot 8'15, 1 avstrijski šiling 8'40, 1 belga 7'40, 1 madžarska penga 8'60, 1 braziljski milrajs 2'45, 1 egiptski funt 240, 1 urugvajski pezo 18'70, 1 argentinski pezo 12'35, 1 čilski pezo 1'30, 1 turška papirnata lira 34'70, 100 albanskih frankov 1415, 100 francoskih frankov 155, 100 švicarskih frankov 1000, 100 italijanskih lir 226, 100 holandskih goldinarjev 2384, 100 bolgarskih

levov 45, 100 rumunskih lejev 32, 100 danskih kron 955, 100 švedskih kron 1100, 100 norveških kron 1090, 100 španskih pezov 235, 100 grških drahem 39, 100 češkoslovaških kron 150'50, 100 finskih mark 94'50, 100 letonskih latov 808, 100 iranskih (perzijskih) rijalov 100.

Živinski sejmi

Na zadnjem živinskem sejmu v Lendavi so prevladovale tele cene: telice I. vrste 5 din, telice II. vrste 4'50, telice III. vrste 4 din, krave I. vrste 3 din, II. vrste 2 din, III. vrste 1'75 din, teleta I. vrste 6 din, II. vrste 5 din, prašiči špeharji 10 din, prašiči pršutarji 7 din za 1 kg žive teže.

Sejmi

13. marca: Zidani most.
14. marca: v St. Vidu pri Blokah, Begunjah pri Cerknici, Poljčanah, Središču, Muti, Sv. Vidu pri Grobelnem, Črenšovcih.
15. marca: v St. Janžu na Dolenjskem, Ložu, Pletterjah, Semiču, Trbovljah, Ptujju, Ormožu, Prosenjakovcih.
16. marca: v Ljubljani, Celju, Ptujju, Trbovljah.
17. marca: v Šmihelu-Stopičah, Mengšu, Škofji Loki, Podčetrtku, Rečici ob Savinji, Žužemberku, Frankolovem, Turnišču, Trbovljah.
18. marca: v Krškem, Starem trgu pri Črnomlju, Štrigovi, Sv. Vidu pri Blokah, Mariboru.
19. marca: v Celju, Brežicah, Trbovljah, Vuhredu.

Važnejša radio predavanja

od 13. do 20. marca 1938.

nedelja, 13. marca. 17.00: Pomladno oskrbovanje travnikov — 19.30: Goethe in Vuk Karadžić.

Ponedeljek, 14. marca. 18.00: Zadužitve in umetno dihanje — 18.40: Kulturna kronika.

Torek, 15. marca. 11.00: S kolesom na pariško razstavo — 18.40: Narodnostno občestvo.

Sreda, 16. marca. 18.00: O izvoru in pomenu pravlje — 18.40: Gospodarska in socialna zgodovina gorenjskih mest.

Petek, 18. marca. 11.00: Na pariški razstavi.

Sobota, 19. marca. 20.00: O zunanji politiki.

Proda se tovarniško nova vodna turbina, sistem „Francis“, 150 HP.

Vprašati: Zagreb, Vlaška ul. 81/A pri Jemtrihu

Kupim

srednje veliko kmečko posestvo. Ponudbe z označbo kraja, velikosti in cene na M. Baloh, Ljubljana, Hribovski 8a/11. jeno.

Kmetijski hranilni in posojilni dom

reg. zadr. z neomejeno zavezo **v Ljubljani, Tavčarjeva ulica 1**

Telefon št. 28-47 Rač. pošt. hran. št. 14.257 Brzjaviti: Kmetiskidom

Račun pri Narodni banki

Eskontuje menice

Daje kratko-
ročna posojila

Izvršuje
ostale denarne posle

Zaupajte denar domačemu zavodu!

NOVE VLOGE
vsak čas razpoložljive obrestuje
po 4%
vloge proti odpovedi — 5%
Za vse vloge nudi popolno varnost
Otvorja tekoče račune

Sadno drevje

Kmetijska družba nudi iz svojih drevesnic

v Ljubljani in Konjicah za spomladansko sajenje razno sadno drevje garantirano pristnih vrst, in sicer:

Jablane visoko- in srednje-debelne

cena 1. vrste komad à Din 8'—,
2. vrste komad à Din 5'—.

Jablane v grmičasti obliki (prtilikavci)

cena 1. vrste à Din 12'—,
2. vrste à Din 6'— za komad.

Enoletni okulantni od nekaterih sort
à Din 8'— za komad.

Visoko- in srednje-debelne hruške

1. vrsta Din 10'—,
2. vrsta Din 6'— za komad.

Črešnje visoko- in srednje-debelne

1. vrsta Din 12'—,
2. vrsta Din 6'— za komad.

Višnje pritlične oblike

1. vrsta Din 12'— za komad.

Breskve

à Din 8'— za komad.

Marelice

1. vrsta Din 15'— za komad.

Visoko-debelni in tanko-lupinasti orehi

1. vrsta Din 8'— za komad.

Cene se razumejo franko Ljubljana odnosno Konjice. Pri odjemu preko 100 drevesc priznamo poseben popust. Skladišče Konjice ima tudi velik izbor trsnih cepljenk. I. vrsta pri naročilih čez 100 kom. po 1'50, II. vrsta po Din 1'— za komad. Korenjaki po Din 0'50 za komad.

Kmetijska družba v Ljubljani,

I. Z. O. Z.

Novi trg št. 3

Velika zaloga **umetnih gnojil:**

superfosfata, kalijeve soli, apnenega dušika, nitrofoskala (mešano gnojilo),

semen: lucerne, črne detelje, pese, travnih semen, semenskega ovsia itd. pri

»EKONOMU«

Ljubljana, Kolodvorska ul. 7

TISKOVINE

vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!

**ISKARNA
MERKUR**

LJUBLJANA, Gregorčičeva ul. 23
TELEFON ŠTEY. 25-52